

AMERIŠKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 104.

CHICAGO, ILL., SREDA, 2. JULIJA — WEDNESDAY, JULY, 2, 1924.

LETNIK XXXIII.

Katoliški shod v New Yorku.

(Poroča Rev. P. Benigen.)
(Nadaljevanje.)

Toda kakor vsi lumpi, ki jim starokrajška tla postanejo prevročja, je tudi on rešil svoje grešne kosti čez morje in se zabarikadiriral na Vašem Cortlandtu. Dolga leta je imel zlate čase in jih ima deloma še po nezavednih slovenskih naselbinah. On je kriv naše dosedanje verske zaspanosti, ki se je nekaterim tako globoko v kosti zajedla, da jih ni mogoče prebuditi. Zato smo mi iz Chicago to liberalno trdnjavo že dolgo neizprosno bombardirali, ne glede na to, da se nam je od teh zaspancev v zlo štel. Držali smo se pravila svetega, povdarjam svetega Efrema sirskega, ki je dejal: "Kdor vidi, kako se blati njegova mati sv. Cerkev, pa ne vzame kola v roke, da brez pardona bije po glavah njenih skruniteljev, to je njen zgubljen sin." Tega smo se mi držali in se nismo brigali za katoliške zajce, ki so se plahi skrivali pod grmovjem, da bi ne dobili kakih šrotov, ki so jih pa nazadnje le. Toda bili smo preveč osamljeni, da bi mogli zavzeti to trdnjavo.

V teh bojih smo si nešteto krat želeli in prosili Boga naj tudi nam pošlje takega moža, če že ne z mitro ali biretom, vsaj s pristnim slovenskim srcem stare korenine, ki mu bo vera malo več kakor kranjska havba, ki se samo za kako parado nadene, po njej pa zopet odloži. Za moža voditelja smo prosili, ki bi imel srce vseh za seboj in vse v strnjeni fronti popeljal v boj zoper to liberalno trdnjavo. Dolgo smo prosili zaman. Končno nas je nebo le uslišalo. Zadnja konvencija K. S. K. J. nam je dala takega moža. Njegova vera je kakor hrast na gorski rebri, ki kljubuje vsem viharjem. Njegovo srce je mehko kakor lipa. Lastnosti njegovega značaja so kakor cvetoča lipa. Zato se je začelo okrog njega življenje, kakor na cvetoči lipi. Mr. Grdina, predsednik K. S. K. J. je ta mož!

Kakor bi se nam kamen odvalil od srca nam je bilo, ko smo prejeli prvo vest o njegovi izvolitvi za predsednika. Pomladni duh nas je objel, znanele novo življenje po dolgih mrzlih in mrtvih zimskih nočeh. Naše upanje, ki smo je stavili vanj nas ni varalo. Kakor apostelj križarskih vojsk, Peter Amijenski, hiti od naselbine do naselbine in iz dna kremenite verske duše mu vre navdušen klic: "Na vojsko zoper skrunitelje naših verskih svetinj! Bog hoče tako!" Ne kliče zastoj, ker kliče iz srca, ne samo z ustmi. Ni še minilo leto odkar vodi našo tukajšnjo mater K. S. K. J. pa že po celi slovenski Ameriki gorijo kresovi katoliških shodov, ob kojih svitu se mrak ljubeči netopirji skrivajo v svoje temne žlaborje.

Spriču tega jaz ne dvomim, da tudi našemu ameriške-mu liberalizmu cinklong zvoni in da ne bo več dolgo, ko bo kot občinski berač pokopan. V tem me potrjuje zlasti današnji Vaš katoliški shod.

(Konec prihodnjic.)

Vas brez prebivalcev.

Canton, O. — Lindentree, Ohio, je mala vas, katere je bila precej živahna, ko so še peli krampi rudarjev. Zadaj pa je majna zapuščenca, tako tudi vas, katere ima 43 domov, kjer kraljuje samo župan in maršal. To vas je kupil na licitandi C. A. Kolp, neki trgovec, kateri daje sedaj v najem vsa stanovanja in sicer eno leto prosto stanarine. Vas ima šolsko poslopje, garažo, poslopje za trgovino, dvorano za prireditve in mestno pumpo.

Nesreča ima tudi svoje šale.

Ko je divjal tornado po mestu Peoria, Ill., se je nahajalo v mestu 25 pritlikovcev, kateri so se ob nevihti ravno nahajali na cesti. vračajoč se iz zabavališča, kjer so priredili neko predstavo in bili pripravljeni se odpeljati proti Chicagu, kamor so povabljeni, da prirede slične predstave. Neurje jih dohitelo, stopicali so z malimi nožicami, a naprej niso nikamor prišli. Kar jim pride v glavo pametna misel, primejo se eden drugega za roke in se oklenejo nekega brzojavnega droga, tako so se rešili, da jih ni odnesel veter.

Splošna amnestija političnim kaznjencem.

Berlin. — Predsednik Ebert je podelil amnestijo političnim zločincem, kateri so se nahajali v zaporu radi obdolžbe, da so pomagali Francozom in Belgijcem premagati pasivni odpor Nemčije v ruhrskem ozemlju. Ta korak pa ne odobrava gotovi vplivni močje v Nemčiji, pravijo, da s tem korakom bo uničil moralno državo. Ebert je to storil vsled tega ker je tudi Harriot odredil, da se je vrnilo 100.000 Nemcev, ki so bili deportirani od svojih domov radi političnih pregreškov, zopet k svojim starim ognjiščem.

Zračna pošta je odprta.

Služba zračne pošte iz New Yorka v San Francisco se je pričela. Pošta iz New Yorka odleti ob 10. uri dopoldne in pride v Chicago, ob 6:15. — Poština znaša od Chicago do New Yorka 8 centov, do San Francisco pa 16 centov, na eno unčo. — Pošta, katere gre iz Chicago 7:35 a. m. zračnim potom proti vshodu, pride v Cleveland ob 12:20 p. m. v New York pa ob 5:03 p. m. Iz New Yorka do San Francisco, bo rabila ta zračna pošta 34 ur in 45 minut.

RAZNE VESTI.

— Chicago. — Policaj je prijel znanega gosta policijskih zaporov John Laffertyja, ko pa sta čakala na policijski voz, se mu aretiranec izmuzne in odbeži, krogla policaja je pa bila hitrejša, zadet v stegno je lepo počakal. Zagovarjal se bo radi tatvine izvršene na Union postaji, kjer je baje bil soudeležen.

— Seattle, Wash. — Obrežna straža je zagledala sumljivi čoln, začelo se je lovenje, straža ustrelila in zadene bežeči čoln v gasolin tank, tako da je bil naenkrat v ognju. Štirje možje posadke so bili opečeni, trije so pa dobili težke poškodbe od krogelj stražnikov. Zajeli so veliko množino pristnega piva, katerega so hoteli utihotapiti iz Kanade v našo državo.

— Riga, Litvinska. — Vroči val je uničil ob reki Volgi nahajajoče se polje, tako da pretež pokrajini lakota. Termometer je dosegel točko 105 stopinj. Kmetje prodajajo živino, da se založe z živili, vsled tega pada cena živine, medtem ko so druge življenske potrebe, največ pa žito, silno poskočile.

— London. — Britiški diplomatični krogi so zelo zadovoljni, da je Amerika takoj sprejela povabilo za sodelovanje na konferenci, katere bo 16. julija v Londonu, kjer se bo razpravljalo o reparacijskem načrtu Dawesa. Italija se je tudi temu povabilu odzvala. Sodijo, da bodo na tej konferenci zastopani vsi narodi Evrope.

— Kenosha. — Mrs. Julia Newcomer in Miss Mary Doo- dy, 821 East 49 St. Chicago, ste utonili in R. H. Belle, uslužbenec tvrdke Decker & Co. je zadobil težke poškodbe, ko se je avto, katerega je vozil preobrnil in padel z vse-mi tremi v Fox reko.

— Chicago. — Na sled so prišli zaroti, da bi premagali ječarja Cecil Reillyja okrajne jetnišnice v Geneva in omogočili beg iz ječe Joe Newtonu, enemu od treh bratov, obdolženih soudeležbe pri napadu na poštni vlak v Rondout, Ill. 12. junija t. l. — Newtona so premestili v varnejše zavetje.

— San Bernardino, Cal. — William E. Johnson, (Pussy-foot) je na oddihu na svojem domu v Kaliforniji, kamor je ravno dospel po enoletni turi po Afriki. Druge novice ni prinesel iz Afrike, kakor prerokovanje, da bo v 15 letih svet popolnoma suh.

— New York. — Joseph Carlin, nočni čuvaj je bil ustreljen od banditov, kateri so napadli neki oklopni avtomobil, ob uhođu Mott Haven yarda v New Yorku ter odnesli \$9,500.

— Kristijanija, Norveško. Kapitan R. Amundsen, norveški raziskovalec je izjavil, da ne more priti do potrebne kapitala za polet na severni tečaj to leto. upa pa, da mu bo do drugega leta se posrečilo spraviti skupaj dovolj denarja, da plača dolg za naročena letala, da prihodnje leto napravi nameravani polet za katerega ima že gotov načrt.

LORAIN — MESTO SMRTI.

Obsedno stanje v kraju nesreče.

Lorain, O. — Lorain v temi. Mesto smrti. Razvaline. mrtvi in ranjenci, pogled na vse to, je nekaj kar človeka pretrese z grozo. Vojaška straža na cestah ima ukaz, da nobenega ne pusti na cesti po noči, kedor nima tozadevnega dovoljenja. Župan Hoffman je izdal proklamacijo, da po 8. uri zvečer, ne sme nobeden zapustiti svojega stanovanja. Škoda je ogromna. Po poročilu župana, cenijo škodo na \$30,000.00, kar pomeni udarec, ki je prizadjal rano, katere bo še dolgo krvavela. — Po prvi noči še ni bilo poročila o kakšnem ropu, ker se boje straže, ki patrolira z nasajenimi bajoneti no mestu. Straže imajo povelja, naj streljajo na vsakega. — Tornado je napravil dve milje široko pot v mestu, vse razdejano, vse pokončano, celo železni drogovci od napeljav za poulične železnice so vpognjeni, kakor sveče v vročini. Bil je pravi inferno. Pritvori so v srce segajoči, ko išče mati svojega otroka in nasprotno otrok svojo mater v razvalinah, ali pa kje v mrtvašnici. Člani rdečega križa delajo neumorno in vse pohvale vredno, kakor tudi drugi, kateri opravljajo samaritansko delo prostovoljno. Dva črnca in en Indijec, so bili ustreljeni, ko so jih zasačili pri tatvini. Ob Lakeview parku so stali avtomobili, katere je pa vihar kar enostavno odnesel v jezero. Na nekaterih krajih je vihar nanosil skupaj avtomobile, tako da so bili kar po trije eden vrhu drugega. Hiše na nekaterih cestah so na eni strani popolnoma porušene, med tem ko na drugi strani niso bile dotaknjene. Neka ženska je znorela, ko ima mrtvega očeta, moža in tri otroke.

POGON SUHAČEV V JOLIETU.

Joliet, Ill. — Eden lastnik salona je bil odveden v zapor, iz nekega drugega salona so pa prohibicijski agentje vzeli poskušnje seboj, ko so napravili pohod na salone v petek popoldan dne 27. junija. Karol Sušteršič bartenderja v salonu na 1115 N. Bluff St. so tudi odvedli v zapor, ker so našli v salonu "munšajn". Prizanesli tudi niso salonarju Joseph Zupančiču, kateri daje žejnim pit na 107 Ruby St. Tudi od njega so vzeli nekaj vzorčkov. Dalje so še da bi se ne zamerili, obiskali salon, John Horvata na 822 St. in Bert Savicha na 1208 N. Scott St., kjer so pa bili slabo postreženi, pritožili so se, da v zadnjih dveh niso dobili nič "kicka."

Japonska prohibicija samo en dan.

Tokio. — V Shiba parku v Tokio, so imeli dijaki sejo, katere se je vdeležilo čez tisoč mladih Japoncev, ki so v protset postavili izključitve Japoncev iz Amerike, katere je postala pravomočna 1. julija, za ta dan sklenili "strogo prohibicijo," kot znak treznega protesta.

Iz Jugoslavije.

OBČINSKI SVET LJUBLJANSKI RAZPUŠČEN. — KRALJ V VARAŽDINU. — TEŽKE NESREČE. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Občinski svet ljubljanski razpuščen.

Dne 11. junija je bil vročen županu Dr. Ljudeviku Periču odlok, velikega župana, s katerim se razpušča občinski svet ljubljanski. — Za vladnega komisarja, ki bo vodil županske posle do novih občinskih volitev je imenovan g. dr. Viljem Krejči, odvetnik in predsednik "rdečega križa" v Ljubljani. — Vlada utemeljuje svoj ukrep, razpusta občinskega sveta v prvi vrsti s pasivno resistenco, ki jo je izval župan dr. Perič odnoso občinski svet proti vladnim naredbam.

Varaždinski kmetje pozdravljajo kralja.

Na binkošno nedeljo je bil Varaždin ves v cvetju in zastavah. Na starodavni mestni hiši je ponosno vihrala državna zastava. Ko se je doznalo, da pride v mesto kralj in kraljica, se je Varaždin spremeni v morje cvetja in zastav. V mesto je prišlo mnogo kmetov iz bližnje okolice in Medjurja. — Priredili so konjsko dirko. Za kraljevsko dvojico je bila pripravljena posebna zelo okusno okrašena loža. — Potovala sta v avtomobilu. — Na povratku na Bled si je kralj ogledal zgodovinski grad Trakoščan. — Na tako priprosto način je kralj s kraljico praznoval drugo obletnico svoje poroke.

Težke nesreče.

Ana Limič, 74 letna žena malega posestnika se je z octovo kislino opekla na desni nogi. — Fran Sušnik, 37-letni dninar iz Preserij pri Homcu, je padel doma s podstrešja in je zadobil težke notranje poškodbe. — Josip Lenarčič, mali posestnik iz Mirne pri Novem mestu je padel pod voz, ki mu je šel čez trebuh. Poškodbe so smrtno nevarne. — Fran Babnik, 46-letni posestnik iz Most pri Ljubljani je padel pri popravljanju žlebov s strehe in se težko poškodoval. — Fran Levstek, 13-letni posestnikov sin iz Malih Lašč pri Turjaku se je igral z vojaško patrono. Patrona se je razletela in je deček dobil opasne poškodbe na trebuhu in po rokah. Vsi poškodovanci so bili prepeljani v ljubljansko bolnico.

V blejskem jezeru je utonil.

V blejskem jezeru je utonil na binkošno nedeljo uradnik iz Zagreba, ki se je v družbi drugih uradnikov, prispeh na izlet iz Zagreba. Na pomoč so mu prihitali njegovi tovariši, a bilo je že prepozno.

Iz raznih krajev države.

V Slavoniji so se zopet pojavili roparji, ki ogrožajo varnost ljudi. Vlomili so v stanovanje Johana Gikaksa, lastnika mlekarne v Ganlovu in odnesli iz pisalne mize 22.000 Din. — Izvršenih je bilo v Slavoniji tudi več drugih večjih in manjših vlovov. — V Dravo je skočila pri Osijeku 26-letna artistinja Elizabeta Pači; v zadnjem hipu jo je re-

šil neki delavec. — V sarajevski državni bolnici so se pojavile človeške hijene, ki ropajo mrlje. Mrličem so bili izruvali umetni in zlati zobje. Policija zločince zasleduje. — V Sjetlini v Bosni je padlo podsekano drevo na delavca Gjorgja Vujičiča. Strlo mu je prsni koš in ga tudi v ostalem težko poškodovalo. — Med nekim prepirom v Pančevu je neki Dušan Vodeničar z britvijo prepiral Radislavu Zaboviču trebuh. — V Pakracu je skočila pod vlak 16-letna prepirandistinja Zvezdana Marković. Samomor je baje izvršila radi nesrečne ljubezni.

Revizija procesa Carlier.

Po poročilih iz Beograda je 10. t. m. na pritožbo branitelja na 20-letno ječo obsojenega Carlierja dr. Topalovića kasacijsko sodišče razveljavilo sodbo beograjskega prvoinštančnega sodišča, kakor tudi potrdilo razsodbo apelačijskega sodišča. Kasacijsko sodišče motivira razveljavljanje s tem, da je bila smrt švicarskega trgovca Isellija posledica zastrupljanja, ne pa revolverskega strela. — Preiskava je dalje dognala, da pri obsojencu niso našli nikakega strupa, zavdati je torej mogla trgovcu le kaka druga neznana oseba. Kasacijsko sodišče je tudi ugotovilo, da je bilo dokazano postopanje zelo pomanjkljivo in da ni bilo izčrpno izvedeno zasliševanje prič. Vsled tega je kasacijsko sodišče odredilo revizijo procesa.

Vohunka Danica Androlič.

Znana vohunka Danica Androlič, ki je bila že šest mesecev v preiskavi v beograjskih policijskih zaporih, se je skušala pred tedni zastrupiti. Sedaj je okrevala in so jo prepeljali v zapore beograjskega mestnega sodišča. Tu je izjavila, da bo na razpravi vse priznala, da je bila (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE.

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dodatka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večerj sledeče:

Skupno s poštino:	
300 — Din.	6.50
1.000 — Din.	12.65
2.500 — Din.	31.50
5.000 — Din.	62.50
10.000 — Din.	124.00

100 — Lir.	5.10
200 — Lir.	9.85
500 — Lir.	23.75
1.000 — Lir.	46.25

Pri pošiljstvih nad 10.000 Din. in nad 2.000 Lir. poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke nakazujejo po cenah onega dne, ko mi sprejemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljke naslovite na—SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK
70-9th AVE., NEW YORK, CITY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

North Chicago - Waukegan.

Kakor smo apelirali že na mnoge naselbine za razširjenje katoliškega tiska, tako smo se odločili apelirati tudi na Vas cenjeni Northchicažani in Waukegančanje. Brezdvomno se tudi Vi zavedate v polni meri, kako silno smo potrebni enega močnega katoliškega dnevnika. Toda priti do dnevnika brez agitacije je ne mogoče. Tudi ni mogoče, ako svojih sil ne združimo in vsi ne delamo zato plemenito in potrebno stvar. Vsak nekoliko in veliko je narejenega skupaj. Zato dragi naročniki, prijatelji in dobrotniki katoliškega tiska Vas prosimo pomoči te dni. Spregovorite dobro besedo svojemu sosedu, prijatelju ali znancu za katoliški list "Amerikanski Slovenec in Edinost" in veliko se bo doseglo te dni za katoliški tisek. Med Vami se mudi te dni naš potovalni zastopnik **Mr. Frank Kurnik**, ki vodi živahno kampanjo za list "Amerikanski Slovenec in Edinost." Prosimo Vas pomagajte mu širiti dobro stvar, katoliško časopisje!

O potrebi katoliškega časopisja smo menda že dovolj povdarjali. Kdor se tega ne zaveda, da je katoliško časopisje najvspešneje in edino orožje proti verskim sovražnikom, ta se nikdar zavedal ne bo. Katoliški tisek smo dolžni podpirati, ker ta se za nas bori, za naše cerkve in šole, katere smo ameriški Slovenci po naših naselbinah s krvavimi žulji pozidali. Koliko truda in dela je nas stalo, pa naj sedaj mirno gledamo, da bo sovražnik s svojim tiskom to uničil?! Nikdar ne. To bi ne bilo lepo od nas. Postavimo na stražo svoj tisek, ki bo čuval na braniku našega prepričanja to, kar je nas stalo toliko truda in znoja. Zato naj v vsaki katoliški hiši zavzema prvo mesto katoliški list in vsak njegov naročnik naj ga vedno vsepovsod priporoča in širi. Če se nas prične ta zavednost, potem smo katoliški Slovenci na vseh svojih poljih sigurni napredka in vspeha. Napredovale in cvetele bodo naše župnije, naša katoliška društva in jednote.

S tem, da Vas prosimo, da pomagata širiti katoliško časopisje — prosimo torej, da pomagata samim sebi. Kajti katoliški časopis bo Vam pridobil marsikoga za cerkev, za katoliško društvo in za vsako drugo dobro stvar. Zato dragi prijatelji katoliškega tiska, korajžno na delo te dni. Ne pozabite katoliški Slovenci v North Chicago in Waukeganu, da za kolikor se bo te dni dvignil katoliški tisek med Vami, za toliko se boste dvignili Vi in Vaš vpliv. Zato pokladajte pridno kamenje na obrambni zid Vašega prepričanja in Vaše vere. Vsak nov naročnik pomeni dodatni kamen za višji in močnejši obrambni zid katoliškega dela med nami. Ali ni vredno torej, da nekaj naredimo za razširjenje katoliškega tiska? Gotovo je! Zato pa še enkrat apeliramo na Vas, pojdite te dni krepko na delo za list **Amerikanski Slovenec in Edinost!**

CHISHOLM, MINN.

Nimam navade, da bi se prepiral po časopisih, danes se pa čutim dolžnega, odgovoriti na dopis, kateri je bil priobčen v Prosveti, števil. 146 z dne 21. junija t. l. Dopis je pisal neki "naročnik" kakor se je podpisal v svojem junastvu. Spravil se je nad misijon, kateri se je vršil v slovenski cerkvi sv. Jožefa od 8. do 15. junija. V dopisu se čudi, kako da je misijon ravno pred volitvami. Dopisnik vendar sam ve, da pri misijonu se ne govori o politiki, ker čas je predragocen za to. Dovolj je drugih politikarjev, kateri so plačani za to da politizirajo. Menda chisholmski Slovenci nismo še tako mogočni, da bi izid primarnih volitev za celo državo Minnesoto bil odvisen ravno od nas. — Drugo, kar spet boli je stanovski govor možem. Ali se zati tako jezite, ko je č. g. misijonar rekel možem, da naj ravnaajo s ženami, kot z enako vredno družico. Ali ga zato tako boli, ko je svaril može naj nikar po nepotrebnem ne zapravljajo težko prisluženega denarja, kar se mnogokrat zgodi, da mož zapije, ali pa zgubi na kartah.

Dokler je slovensko ljudstvo poslušalo "Celebatorje," kakor on imenuje duhovnike, ni bilo med slovenskim narodom toliko sirot brez očeta in matere, pri živih stariših, za katere se ravno duhovnik največkrat zavzame, da sirote dobe obleko, hrano in streho. Med tem ko sledita oče in mati tako zvani svobodni ljubezni in se ne brigata za otroke za katere sta dolžna skrbeti. — Dalje piše da je bil v Chisholm, zato misijon, da bi delavce bolj priklenil je klarskemu trstu. No, to je pa tako debela laž, da mu ne more nihče vrjeti. Ali dopisnik ne ve kedo je in bil pri je klarskemu trstu zadnja 4 leta najbolj preganjan? Ali niso bili možje, kateri zahajajo v cerkev? Ali ni še sedaj v Chisholmu veliko mož, med katerimi sem tudi jaz na črni listi, kateri pri je klarskem trstu dela ne dobe, ker so očrneni kot prekucahi in uporniki. Koga bodo potem duhovniki priklenili k je klarskemu trstu? — Dopisnik v Prosveti bi nam raje povedal kedo je očrnil pri rudniških družbah nad sto poštenih slovenskih delavcev, kateri po večini imajo svoje družine tukaj, a s obili vrženi na cesto. Da ni k sreči Mr. M. G. delovodja v enem tukajšnjih rudnikov, kateri je Slovenec in ki je vedel da so slovenski rudarji po krivici preganjeni, bi se moralo veliko slovenskih rudarjev z vsem iz Chisholma seliti drugam, s trebuhom za kruhom. Tako jim je pa Mr. M. G. dal delo in jih ob-

varoval preganjanja. In ta dopisnik lahko stokrat reče, da duhovni delavci izdajajo, mu tega ne bo nihče vrjel. Pač pa vsi vemo, da so bili slovenski delavci na Chisholmu očrneni po takozvanih "delavskih voditeljih" in to ostane pribito. Toraj kedo delavce prodaja? Največkrat delavski voditelji, za judežev srebne groše, poštene delavce izdajajo. — Nadalje ta lažnjivi kljukec piše: Nekdo je šel po hodniku mimo božjega hrama, ko so misijonarji ravno razlagali s prižnic v božjem hramu, božjo besedo, vernim ovčicam, ki jih pa ni bilo zadostno število. Zunaj na hodniku sta stala domači gospod in vernik s Kranjskega doma, ker je rojen na Kranjskem v izanski fari. Prej je tu kopal rudo, zdaj se je pa lotil obrti, z nekim mesarjem. Mimo idočega sta nagovorila imenovana, kateri je rekel da gre v trgovsko ulico, kjer ima za kupiti nekaj stvari. Pa ga je povabil domači gospod: "Zakaj pa ne greš nič v cerkev? Nimam časa je odgovoril, preveč sem zaposlen." Kaj Vam bo danes posel, ko je sveti misijon, ga je zavrnil izanec. Pojdite malo v cerkev, boste vsaj videli kako imamo notri. Oni se je še izgovarjal, da nima časa, a fajmošter in vernik s Kranjskega, sta kar prišla vsak za eno roko, bil je toraj, kar z grdo prisiljen v cerkev. — Dalje dopisnik piše, in končuje: V tem vidimo, kako nasilni že postajajo duhovniki, ko vidijo, da se že čolnič potaplja, da kedor noče v cerkev z lepa, mora z grdo. Naj zopet tu malo poprašam dopisnika za pojasnila. Koliko je pa takih misijonarjev, kateri so iz prižnic razlagali besedo božjo. Kolikor je meni znano je vodil tukaj misijon samo Rev. Dr. Ivan Seliškar, mož poštenjak, katerega tudi Amerikanci dobro poznajo. — Dalje bi rad pojasnila, kedo je vernik s Kranjskega, kateri se peča z mesarijo? Tukaj je veliko Slovencev, kateri imajo svoje mesnice in kateri so prej delali v rudniku in kopali rudo. Jaz sem že velikokrat videl, da je kak mesar vlekel kako goved v klavnico a da bi kak mesar se lotil posla, da bi vlačil ljudi v cerkev, tega pa še nisem videl in tudi ne slišal, niti kedo drugi v Chisholmu. Ker sem pa jaz jako radoveden in ravno tako tudi drugi čitatelji, bi prosil dopisnika v Prosveti, naj pove ime tega mesarja, ker kot sam pravi, da ga pozna, toraj naj nam pove njegovo ime, kakor tudi svoje ime naj podpiše, da bom vedel s komu imam opraviti. Eno je gotovo, da rad laže, ker drugače bi ne pisal take laži in jo trosil med svet. Pozdrav. **John Sterle.**

LA SALLE, ILL.

To pot je za poročati žalostno vest iz te naselbine. Dne 29. junija ob 4. uri zjutraj, se predno je razlilo zlato solnce svoje blagodejne žarke po zemlji, je zamahnila bela žena smrt in prestrigla nit življenja tukajšnemu enemu izmed prvih slovenskih naseljencev dobropoznanemu rojaku Mr. John Culjanu v bližnji naselbini Utica, Ill. Umril je na svojem lastnem domu, katerega je lastoval dolgo vrsto let na prijaznem gričku poleg Utice malo nad železniško progo Rock Island.

Pokojni se je narodil v Gorici na Primorskem, kjer je njegov oče služboval kot dacar. Potem je živel dolgo časa na Dolenjskem blizu Šent Petra pri Novem mestu, kjer je bil cerkovnik. V Ameriko je prišel pred kakimi 35. leti. Bival je nekaj časa v Aurora, Ill. in v La Salle; zadnjih 28 let pa v tukajšnji bližnji naselbini Utici, ki je kakih 7—8 milj vzhodno od La Salle. Delal je skoro do zadnjega. Le nekaj časa lansko leto in letos je odložil delo radi visoke starosti in bolezni.

Pokojni Mr. John Culjan je bil, kakor že omenjeno eden izmed prvih tukajšnjih slovenskih naseljencev. Na društvenem in tukajšnjem farnem polju slov. cerkve sv. Roka je bil on pionir. On je ustanovitelj društva sv. Družine števil. 5, K. S. K. J. za katero je vedno vneto deloval. Bil je član imenovanega društva do zadnjih let. Zgodovina tega najstarejšega društva v naselbini ve mnogo povedati o požrtvovalnosti tega navdušenega moža za katoliško stvar. Bil je dolgoletni uradnik tega društva. — Tudi zgodovina naše slovenske cerkve sv. Roka glasno govori o tem možu, koliko je naredil za njo. On je bil eden izmed tistih, ki je prvi sprožil misel za ustanovljenje lastne slovenske fars. Ko je prihajal v prvih dneh tukajšnje slovenske naselbine med nas pokojni Rev. Father Šušteršič iz Joliet, je bil vedno Mr. Culjan njegova desna roka — pomagal mu je karkoli je mogel in marsikaj korak je naredil, ko se je kolektalo za slovensko cerkev. To so dela, o katerih bo zgodovina naše naselbine glasno govorila, dokler bo le kaj sluha in duha o Slovincih v La Salle in njegovi okolici.

Pokojni je bil globoko veren katolican. Ni ga bilo zadržka, da bi njega zadržal, da ne bi prišel v nedeljo k sv. maši. Dasi že star, in ki je radi svoje teže težko hodil zadnja leta ga je bilo videti vedno priti v La Salle h sv. maši. Prejemal je pogostokrat sv. zakramente. Bil je član društva Najsv. Imena cerkve sv. Patrika v La Salle, s katerim je redno vsaki mesec pristopil h mizi Gospodovi.

Kot veren Slovenec, ki je videl, kako brezverski tisek in drugi zapeljivi brezverski svet pogublja naš narod, je čestokrat tudi dopisoval zlasti v naš list Amerikanski Slovenec, ki je bil njemu najbolj

priljubljen list. Spretno je pobijal tudi s peresom verske sovražnike. Bil je naročnik vseh katoliških listov zakar ga priporočam vsem v blag spomin v molitvah.

Ko so zadnje leto oo. Frančiškani v Chicagi sprožili misel za zgraditev slovenskega kolegija sv. Frančiška, se je pokojni nadvse razveselil. Kajti on je poznal razmere med Slovenci v Ameriki, saj je v njih živel dolgih 35 let in vse opazoval. Zato je vedel to, kar nekateri nočejo vedeti in priznati, da je ta stvar potrebna za Slovence v Ameriki. On kot veren mož, se je tega razveselil in podal se je od hiše do hiše, od rojaka do rojaka in nabiral darove za kolegij sv. Frančiška. Komaj je hodil in vlačil svoje noge za seboj, a delal je za sveto stvar, ki je potrebna. Kako se je veselil dočakati dneva, ko se bo blagoslovil in posvetil kolegij. O temu dnevu je vedno sanjal in govoril, da tedaj bo navzoč. Za kolegij je nabral lepe svote, zakar mu je sedaj gotovo že poplačal Oni, ki ga je poklical k sebi iz tega trnjevega življenja zadnjo nedeljo zjutraj.

Tako in v to smer teče vse njegovo življenje v Ameriki. Njegovo življenje je bilo tesno v zvezi z vsem najboljšim in za vsako dobro stvar. Prav zadnje dni ga je obiskal, trikrat duhovnik irske župnije v Utici, kamor je vedno spadal in podpiral cerkev poleg tega, da je bil tudi vedno dober podpornik slov. cerkve sv. Roka v La Salle. Končno se o njem ne more drugače reči, kakor: lepo je živel in lepo je umrl, in s tem je povedana vse.

Pokojni zapušča v Ameriki precej sorodnikov. V Utici zapušča žalujočo soprogo Mary. V La Salle zapušča blago sestro Mrs. Vincencijo Komp. V De Pue brata Vincencija. Enega sina, ki je že oženjen in enega nečaka v Jolietu in nekaj drugih bolj oddaljenih sorodnikov.

Pogreb se je vršil včeraj v torek dne 1. julija dopoldne s sv. mašo z irske cerkve in bil je položen k počitku poleg svojega sina Jožefa, ki mu je bil še mlad umrl pred leti. Pogreba se je udeležilo več njegovih sorodnikov in prijateljev od blizu in daleč, ki so mu prišli izkazati zadnjo čast na potu k večnemu počitku.

Vsem sorodnikom izražam globoko sožalje. Pokojnemu pa naj sveti večna luč, naj počiva v miru in bodi mu lahka ameriška zemlja!

Poročevalec.

NAZNANILO.

Vsem onim, ki so želeli dobiti knjigo "Naša zdravila" sporočamo, da smo sprejeli zopet večjo zalogo te knjige iz starega kraja, tako da lahko postrežemo vsem, ki jo žele dobiti. Cena je 60c. — Naročilo pošljite na

Knjižarna Edinost,
1849 W. 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

ŠIRITE "A. S. IN EDINOST"

Krščeni cigan.

Rosegger — Jos. Volc:

Pastir je bil prvi, ki se mu je zdelo, da opaza na domači hčerki čudno vznemirjenost. Pove to gospodarju, toda ta mu s smehom odvrne, da to ni nič čudnega, če se domači fantje jeze, ko se čutijo zapostavljene po tujcu. Janezu pa vse to ni bilo na mar. Rad je pohajal po božji naravi, opazoval včasih zamisljen, kako ovce uganjajo burke, kako rijejo in skačejo prašiči na trati, da ga veseli, ko mlada praseta izkopa vajo korenine ščavja in stara debeluhinja poleg njih leži v mehki ilovici. Tudi divje sadije je imel rad. Včasih je dal

še prednost sirovi repi z nji ve ali pečenemu koruznemu storžu pred kuhano jedjo. Samo za eno reč se je hudo gnal: če so odložili hlapci svoje pipe, je s slastjo planil po njih, da je zavžil še tisto, kar je ostalo v njih. V takih hipih je vzžarel v njegovih očeh tak ogenj, da je bil res strašen. Ko bi se ta strast obrnila drugam — vse bi bilo izgubljeno.

Tako je prišel konec poletja. Skednji in kašče so bile polne, klavna živina se je dobro redila, in vse je z zadovoljstvom čakalo zime.

V nedeljo po Vseh svetih

je bilo v farni cerkvi zahvalno opravilo za dobro letino. Gospodar in del njegove družine je bil v cerkvi; popoldne naj bi pa šla hčerka, pastir in drugi, ki so morali biti dopoldne doma.

Preden je bilo pa še cerkveno opravilo v kraju, je eden izmed sosedov pocuknil gospodarja v klopi za rokav naj naglo z njim stopi ven. Pred vrati ga je vprašal: "Ali si mar danes svojega Janeza kam poslal?"

"Jaz Janeza?"

"Če ga nisi s konjem kam poslal?"

"Zakaj?" vpraša gospodar.

"Janez je vendar doma za varuha."

"On sam?"

"Pa pastir tudi in stara gostja in hči moja. Ti pojdejo popoldne."

"Potem ne vem, kako je to," pravi sosed. "Ko sem šel prej-le mimo kovačnice, sem videl, da je drvil tvoj Janez z vrancom po cesti, pa že kakor vihar — rečem ti."

"Beži in ne govori!" de kmet. "Janezu sem naročil, naj izpusti konje na gmaž in pazi nanje, da ne uidejo. Nanj se lahko zanesem, ker je vesten človek, in jaz sem njegov boter, kakor veš."

"Pa s temi svojimi očmi sem ga videl, kako je se pobiral. Pa še eno reč je imel pred seboj na konju, in to je tisto, kar se mi zdi sumljivo."

"Še nekaj s seboj?" vpraša gospodar, od skrbni trd.

"Kakšna človeška stvar," razklada sosed s tesnobo, "ne-kaj takega je moralo biti: saj nisem natanko videl, kaj je držal podolž pred seboj,

samo roka ali noga, ali kar je bilo, je visela dol ob strani."

Gospodar je prebledel.

"Vendar ni — še daleč?" zajeclja.

"O Bog, ta je že za devetim bregom. Kakor rečeno, jezdil je kakor vrag."

Neznana groza prevzame gospodarja. Brž skliče svoje ljudi izmed množice, ki se je usula iz cerkve. Par hlapcev je moralo brž — brž — po cesti dol, da pogleda za jezdačem; on sam pa odhiti domov. Njegova žena, od strahu onemogla, ni mogla naprej, zato je odhitel sam. Strahna sumnja mu je brnela po glavi — vse je mogoče. Spomnil se je čudnih pogledov, kako se je cigan zadnji čas oziral po njegovi doraščajoči hčerki. Že sam je včasih to reč premišljeval. — Pri lesi, kjer

se je pričnjalo njegovo posestvo, mu je prišel nasproti stiri: "Pobral jo je, s konjem pobral! In njo s seboj!"

"Njo? Koga?"

"Njo! Meni se zdi, zaklal jo je."

"Jezus Marija!"

"Opoldan sem jo videl še na trati. Oh, tako smo se vsi veselili! Nemara ga pa še ujamemo; jaz tečem po bližnji čez travnik." In ga je zmanjkalo.

S potnimi kapljami na čelu — od groze — je gospodar stopal proti hiši. Pred durmi mu je prihitela hčerka nasproti: "Oče! Oče! S konjem jo je popihal in debelo svinjo vzel!"

Zdaj se je mož oddahnil, zasmejal in hčerko objel. "Da si — le ti zdrava! Drugo bo-mo že prenesli!" —

Socialna Razmotrivanja

Dr. A. Gosar:

ZA KRŠČANSKI SOCIALI ZEM.

(Dalje.)

II.

Socialni program in krščanska pravičnost.

"Sestavljajo socialne programe, mesto da bi uresničili krščansko postavbo nepristranske pravičnosti." Glasnik XXII, str. 7.

V svojem jedru je ta ugovor enak prejšnjemu. Vendar je dobro, da ga posebej obravnavamo, ker se baš tu najbolj jasno kaže, da izvirajo vsi taki in podobni pomisleki večinoma iz nepoznanja in nerazumevanja modernega gospodarskega življenja, njegovega ustroja in mehanizma.

Čul sem teologa-moralista, ki se je trudil dokazati, da so razne programatične zahteve modernih socialistov — posebno krščanskih — nepotrebne, ker je krščanstvo samo dovolj radikalno, da lahko odstrani vse izrastke modernega kapitalizma. Naglašal je zlasti, da sme vsak delavec že na podlagi krščanske pravičnosti same na sebi zahtevati od svojega delodajalca za pošteno delo toliko plače, da lahko preživi z njo, ne samo sebe, marveč tudi svojo družino. Ta pravica velja po njegovem naziranju popolnoma splošno in gre tako daleč, da bi si delavec smel, če ne bi mogel na noben drug način tega doseči, kratkoročno prilaščiti, recimo v blagu, kar je v obliki plače premalo prejel.

Četudi se morda zdi to na prvi pogled pravilno, tiči v tem vendarle usodna zmot. Vprašanje, ki smo ga tu načeli, spada v vrsto najvažnejših in najtežjih socialnih problemov. Baš zato pa se kaže ravno tu najbolj jasno, kako potreben je za rešitev raznih socialnih vprašanj, katera so z modernim gospodarstvom tako tesno spojena, da se brez njega sploh ne bi pojavila, ali pa bi imela popolnoma drug značaj, jasen in določen program.

Pravico do primerne, kakor pravimo, človeka vrednega življenja ima vobče vsak človek, ali opravlja po svojih močeh kako produktivno ali sicer socialno koristno delo. To velja ne samo za delavca, marveč tudi za podjetnika, te pravice ne moremo odrekniti niti človeku, ki je trajno bolan ter zaradi tega sploh ne opravlja nobenega dela.

Ker je torej pravica do človeka vrednega življenja za poedince in njegovo družino čisto splošna, nima sama na sebi z razmerjem delavca za njegovega delodajalca nič skupnega. To je obče družabna zadeva in njeno uresničitev zavisi v prvi vrsti od splošne družabne uredbe. Od svojega delodajalca sme delavec zahtevati pravih prav le protivrednost za ono, kolikor je pripomogel s svojim delom k tržni vrednosti izdelkov, oziroma kolikor je njegovo delo na trgu vredno, to se pravi kakršno ceno ima. Toliko, ne manj, pa tudi ne več, mu je podjetje v vsakem slučaju dolžan plačati.

Dokler so posamezne družine, oziroma posamezne zasebne socialne in gospodarske enote, n. pr. slovanske zadruge živele samostojno vsaka sama zase, ter so si same pridolovale in izdelovale skoro vse potrebščine, toliko časa je vsak njihov član in vsaka družina v njihovem okviru smela in mogla zahtevati vse, kar ji je bilo potrebno za tedanjim razmeram primerno življenje le, neposredno od njih. Podobno — vsaj v nekem oziru — je bilo tudi razmerje srednjeveških tlačanov nasproti fevdalni gospodi, podobno je še danes n. pr. razmerje hlapca ali posla do njegovega gospodarja.

Drugače pa je v modernih, zlasti industrijskih podjetjih. Ta niso, vsaj navadno ne, take, same v sebi zaokrožene gospodarske celote, ki bi živele samostojno, to se pravi, da bi mogle same zase obstojati ter se razvijati. Večina med njimi predstavlja le en sam člen v dolgi verigi najrazličnejših podjetij, ki tvorijo šele vsa skupaj celo gospodarsko celoto, oziroma celokupno, takozvano narodno gospodarstvo.

Moderni podjetnik ne odločuje zaradi tega sam iz svoje lastne moči, ali bo v vsakem slučaju plačeval svojim delavcem take mezde, ki bi zadostovale tudi za primerno preživljanje njihovih družin ali ne. To tudi ne zavisi vedno le od slučajno menjajoče se konjunktore, kakor pri kmetu od dobre ali slabe letine, marveč se ravna največkrat po splošnem stanju, bodisi posameznih gospodarskih panog, bodisi celokupnega narodnega, ali celo svetovnega gospodarstva.

Prvi obisk matere v ječi.

Mrs. Albert Loeb, žena milijonarja podpreds. tvrde Sears in Roebuck, je dne 28. junija prvič obiskala svojega sina Dicka, kateri je obdolžen sodelovanja pri umoru Roberta Franka. — Ko je zagledal mater, je postal kot slabotno dete, padel ji je v objemu, Dick se povešeno glavo; mati mu je pa gladila lase. — Mati mu je govorila s pritajenim glasom, deček je pa zdaj pa zdaj izpregovoril kakšno besedo, v pojemajočem tonu. — Pet minut je preteklo, stražnik da znamenje, mati se dvigne, tako tudi Dickie. Stražnik stopi ob strani jettika: Tako je spremil do konca dolgega hodnika, svojo — mater, sin — morilec. Mati se je komaj še držala pokoncu, spremljal jo je Jacob Loeb, dečkov stric. — O mati! Zakaj nisi storila svojo materinsko dolžnost — prihranjene bi ti bile te grenke ure. —

— Manila. — Blizu Leyte obrežja se je preobrnil čoln, v kateremu se je nahajalo 56 oseb, od katerih so vse razen šestih, ki so se s plavanjem rešile, utonile.

DEKLIŠKA ČAST.

Zaplenjeno dekle zahteva dvestotisoč dinarjev odškodnine.

Sodnih senzacij željna beograjska publika je te dni prišla v polni meri na svoj račun. Poleg splošno pozornost vzbujajočega Carlierovega procesa je imela priliko poslušati še drugo zanimivo obravnavo. Pred sodiščem se je zagovarjal beograjski trgovec Rista Todorovič, ki je zapeljal neko Radmilo Natič, praktkantko pri istem sodišču, kjer se je moral sedaj zagovarjati za svoje dejanje. Radmila Natič je namreč tožila Todoroviča na izplačilo odškodnine v znesku 200.000 dinarjev.

Pred sodiščem je mlada Radmila nervozno in z jokajočim glasom obrazložila svoj roman z obtoženim trgovcem. Stanovale je v Dositejevi ulici pri svoji sestri. Živeli sta skromno. Ko se je posredstvom sestre seznanila s Todorovičem, je trgovec jel zahajati k njima na obiske. Obljubil ji je, da jo vzame za ženo. Napram njej se je ves čas obnašal zelo dostojno. Nekega decemberskega dne, kate-rega Radmila zelo natančno opisuje, pa je prišel zopet v stanovanje in je prinesel s seboj steklenico konjaka. S pijlačo jo je omamil. Todorovič, videč dekle v oblasti alkohola, je odpeljal Radmilo na svoje stanovanje. Drugi dan jo je tolažil, da jo poroči. Kmalu nato pa je po trgovskih poslih izginil v Italijo. V svojih pismih je še nekaj časa ponavljal dano obljubo, kmalu pa se je izneveril besedi. Mesto Radmile je poročil neko drugo žensko.

Rista Todorovič izpoveduje, da je bila stvar drugačna. Predvsem pravi, da ni Radmili nikoli obljubil zakona in da je tudi ni opijanal in odpeljal s seboj v svoje stanovanje. Radmila, da se mu je prostovoljno udala. Zato smatra, da nima napram dekletu nobenih obveznosti.

Sodišče je na kraju primerjalo izjave obeh, tožiteljice in obtoženca, in ugotovilo, da je Todorovič sicer živel z Radmilo, da pa je ona sama kriva, ker se je dala zapeljati. Na podlagi te razsodbe je bil trgovec oproščen. Moral bo poravnati samo redne stroške, ki znašajo komaj eno stotino svote, katero je zahtevala Radmila — dvatisoč dinarjev.

Prvo sv. obhajilo prejel od sina novomajnika.

Washington. — Tukaj se je dogodil zelo redek slučaj. Neki mladi duhovnik je pel

LOUIS STRITAR

2016 WEST 21st PLACE

Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu! Phone Roosevelt: 8221

MARY SLUGA

IZUČENA BABICA

1805 West 22nd Street.

Phone: Canal 5793

Se priporoča Slovencem zlasti Prekmurcem Slovenkam za pomoč pri porokih.

DR. J. V. ŽUPNIK

Zobozdravnik

6131 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.

Urad nad banko v Knausovi hiši. Sem že 9 let v tej stroki. Phone: Randolph 7416 Princeton 2402 R.

novi mašo, njegov starejši brat, ki je tudi duhovnik mu je asistiral, slavnosti je pa prisostvovala njih sestra, katera je redovnica. — Oče teh otrok je bil drugorec in dan nove maše svojega mlajšega sina se je pustil spreobrniti, tako, da je prejel iz njegovih rok prvo sv. obhajilo.

Tropična vročina v Angliji in Franciji.

Momentalno pritiska na celo zapadno Evropo tropična vročina, katero spremljajo močne nevihte in padavine. Pariz in London doživljata navadno take klimatične eks-travagance šele v juliju in avgustu. Meteorologi napovedujejo, da bo trajala tropična vročina še dober teden; nato nastopi normalno poletno vreme.

Italijan poleti na severni tečaj.

Pisa, Italija. — Kapitan Amundsen, norveški raziskovalec, kateri je nameraval napraviti polet na severni tečaj je zadržan, najbrže radi pomanjkanja kapitala. Kompanija pri kateri sta njegova dva letala naročena, drži iste v tovarni, dokler raziskovalec ne plača \$70.000, katere tvrdki dolguje. Italija je ponovno povabila Amundsena, naj se vdeleži poleta, kot drugi poveljnik ekspedicije, katero pripravlja Italija. Ne dobi nobenega odgovora. Kapitan Locatelli, kateri je za časa svetovne vojne križaril s De Annunziom nad Dunajem in kateri ima na vesti več sovražnih letal, bo se v slučaju, da bi se norvežan ne mogel udeležiti poleta, spustil sam ter skušal izvesti načrt — Amundsena. Poročilo pa tudi pravi, da norvežan sam skuša nabrati zadostno svoto, s katero bi se mogel udeležiti poleta. Kapitan Locatelli, si je izbral pet mož, kot spremljevalce na poletu.

Pogrešani trgovec najden — mrtev.

Truplo trgovca Henry T. Lyon, iz Chicago je vrglo jzero na suho. Pogrešal se je šest dni, ne da bi kdo količ-kaj mogel slutiti kje da se nahaja. Poročajo da je bil v slabi zdravniški stanju.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom in vsem rojakom po državi Ohio in Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste Edinosti Ave Maria in St. Francis Magazine, kakor tudi oglase in vse, ki je v zvezi z imenovanimi listi.

Rojakom ga prav toplo priporočamo, da mu grejo na roko in mu pomagajo pri razširjanju katoliškega tiska. Uprava Edinosti in Ave Maria

bih finančnih razmerah, kar je moža gnalo v smrt. Predno je šel v smrt, je telefoniral svoji ženi, da gre proti domu, ker ga pa le ni bilo, so vsi mislili, da ga je kedo napadel. Na truplu pa ni bilo nobenih nasilnih znakov, vsled tega trdijo, da se je možu radi slabih finančnih razmer, omračil um ter si vzel življenje.

Kako znajo ženske nastopiti.

Mrs. Henry Landes, katera je predsednica mestnega sveta v Seattle, je prevzela službo župana, ker se glava mesta nahaja v Clevelandu na konvenciji. S službo je pa tudi zagrabila takoj za metlo in pomedla dva policijska višja uradnika, od službe.

Vodja policije William B. Severyns ni ubogal na povelje, takoj mu je dala z metlo in nakazala njegovo mesto pregledniku J. T. Masonu. Zvečer mu je pa dala povelje naj gre po mestu, da malo iztrebi sumljive elemente, kar pa ni storil, tako ga je doletela ista osoda, kakor njegovega prednika. Župan Brown je slišal kako se doma godi, je takoj pobasal in se odpeljal proti domu.

— Chili, Wis. — Največja hiša v Chili je popolnoma porušena in veliko oken sosednjih hiš je pobitih, ko je v kleti velike hiše nastala eksplozija tanka nekega aparata za hišno svetlobo. V hiši se nahajajo osebe so bile močno poškodovane, mrtev pa ni bil nihče. Škoda znaša \$7000.

— Mexico City. — Ker je prišlo v Meksiko na več krajih do pretepa na voliščih, je predsednik Obregon poklical vojaštvo, katero ima držati red. Poleg tega je tudi odredil, da se odvzame vsem agrarcem orožje, ker so obdolženi, da so krivi nemirov. Agrarci, kateri so večinoma prostovoljci zadnje revolucije, so obdržali orožje, katerega se sedaj poslužujejo.

TISTI OBČUTEK UTRUJENOSTI!

Ali se počutite utrujene po par urah dela? Ali je vaša energija izčrpana? Ali hočete vedeti kaj je z vami? Vse te neprimarne povzroča nečistost vašega želodca. Da boste stalno lahko delali in da bo vaše delo sposobno, rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino, ki vam bo bistrilo mišljenje in vas navajalo do dela. To zdravilo vam izčisti črevesa, odstrani glavni vzrok slabega teka, slabe prebave, zaprtja, nervoznosti, slabega spanca in slabega počutka. Če trpite vsled revmatičnih ali nevralginih bolečin, imate utrujene mišice ali bol v križu, kupite v lekarni ali trgovini z zdravili Trinerjev Liniment in čudili se boste kako hitro pomaga in učinkuje!

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Vse naročnike in rojake sploh opozarjamo, da plačujejo naročnino za naše liste le našim slovenskim lokalnim ali potovalnim zastopnikom, katere dobro poznajo ali so dobro priporočeni v naših listih. Ako bi kateri izmed naročnikov A. S. & Edinost, ne prejel vseh števil listov, pa ima naročnino plačano, prosimo, da nas takoj obvesti, da mu jih pošljemo.

Enako prosimo one, ki zapazijo kako pomoto pri naročnini, da nam to sporoče, da se popravi.

Upravništvo.

NOVE IGRE.

Vsem onim, ki se zanimajo za igre sporočamo, da smo dobili iz starega kraja nove igre, ki so primerne za naše odre. Sezite po njih, predno nam zaloga poide. — Igre so sledeče:

Testament. — Ljudska drama v štirih dejanjih drugi popravljeni natisk, spisal Ivan Rozman. Cena . . . \$.60

Ljubosumnost. — Vesela igra v enem dejanju, nju, spisal Ladislav Novak. Cena50

Oporoka Lukovškega grajščaka. — Veseloi igra v enem dejanju. Cena40

Peterčkove poslednje sanje. — Božična igra v štirih dejanjih. Cena50

Mogočni prstan. — Narodna igra v štirih dejanjih. Cena50

Potopljeni zvon. — Dramska bajka v petih dejanjih. Cena50

Navaden človek. — Šalica v treh dejanjih. Cena35

Županova Micka. — Komedija v dveh dejanjih in Veseli dan — komedija v petih dejanjih. Cena60

Čudežne gosli. — Pri-povedka s plesom in petjem v treh dejanjih in — Ali vino ali vodo. Čet-verogovor Zdržnika, pivca, pijanca in njegove žene. Cena25

Povodni mož. — Igrica za mladino v treh dejanjih in Božična pravljica, otroška igra v treh slikah. Cena z napevom .35

Vse te igre ima v zalogi:

Knjigarna Edinost,
1849 W. 22nd St.
CHICAGO, ILL.

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za može, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost! E. RESMAN SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI. 420 Pierce Street EVELETH, MINN.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste gročerijske in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

ALI ŽE VESTE

da je kupilo tekom zadnjega leta in potom mene

SEDEM NAŠIH ROJAKOV SVOJE

IRIGETANE VINOGRAD,

ORANŽNE NASADE IN PA

PERUTNINSKE FARME

v srcu južnokaliifornijskega oranžnega kraljestva (Orange Empire) —?

Bajnokrasno okolica, zelena in cvetoča poleti in po zimi — neprekosljivo zdravo podnebje — brez komarjev ali kake druge nadleže — nikdar snega, nikdar toče — poleti prijetni, hladni večeri — fina in mrzla pitna voda — rodovitna in čista zemlja, vsa pod irigacijo — široke ceste in dva tlakovana državna bulevarda — avtobusi, električne kare in dve transkontinentalni železnici — velika, moderna šola, knjižnica, štiri garaže itd.

RES, PRAVI ZEMELJSKI RAJ!

Cene, da jih lahko zmorate, in izredno ugodni plačilni pogoji.

Pišite mi takoj za cene in natančna pojasnila.

J. Z. LIST,
P. O. Box 1120
LOS ANGELES, CALIF.

SOŠKI ČRNOŠOLEC:

MLADI GOZDAR

Izviran roman.

Mirko je ubogal in ves čas molče stopal za Tonetom. Kmalu sta prikorakala do stanovanja. Pred hišnimi vrati se pa Tone kar ustavi in reče tiho Mirku:

"Postojva malo tukaj, morda bodeva kaj slišala." — Res, čakala nista dolgo, in začula sta iz daljave surove kletvine, ki jih je nekdo z močnim, hreščečim glasom bruhal iz sebe.

"Poznaš-li ta glas?" vpraša Sever važno.

"Meni je neznan. — Najbrže je zgrešil kak pijanec pravo stezo, pa kolne."

"Prav praviš: — pijanec je, Tine Podleskov. — Izgredil pa ni steze, ampak tebe in mene. — Ali veš sedaj, zakaj sem hotel, da pojdeva po stranski stezi? —"

Nato je odprl Tone vrata in ko sta bila oba vstopila, zaklenil jih je takoj zopet in še zapahnil. —

Nenavadno dolgo je gorela onega večera luč v Mirkovem stanovanju . . .

XVI.

"Naš je narod vazda hrabar bio,
Pa je uz to rujno vince pio . . ."
Vatroslav Vernak.

Stari Strug, blizu šestdesetleten mož, je točil v Lesju boljše in slabše vino, kakor je nanesla sreča pri kupčiji. Bil je bogat; a pri vsem tem pa prijazen, postrežljiv, zgovoren, s kratka: kakor nalašč vstvarjen za krčmarja. Jedina njegova napaka je bila, da je neizmerno ljubil — denar. —

Ze petindvajset let je preživel mirno v zakonu s svojo Meto; a otroka ni mu dal Bog nobenega. Ob delavnikih, ko sta sedela z Meto navadno sama v krčmi, se jima je vpletlo večkrat mej razne pogovore tudi važno vprašanje, komu prepustita po smrti — svetle denarce. — Ta skrb jima je bila — rekel bi — edina in najmučnejša. Zato sta se je pa vselej kolikor mogoče hitro rada iznebila z navidezno tolažbo: "Saj se ne mudi. — Mlada sva še: smrt je daleč."

Kako sta bila vesela Strug in njegova zvesta žena, ko sta imela nekaj mesecev po zgoraj omenjenih dogodkih natlačeno krčmo pivcev. Bila je namreč nedelja, — lep, vroč dan v mesecu avgustu. Postarna Meta se je onega dne kar pomladila od zadovoljnosti. Tekala je kakor osemnajstletno dekle iz pivnice v klet, iz kleti pa zopet v pivnico. Največ dela so ji prizadeli vaški in okoliški mladeniči, sedeči okrog dolge mize v vrtu za hišo. Mej mladeniči je bil tudi nam že znani Podleskov Tine.

"Ho,ho, Tine, sedaj treba, da plačaš pa ti enkrat," oglasil se nekdo mej mladeniči in pahne prazno steklenico pred nagovorjenega.

"I kaj meni, da sem tako na suhem!?" odvrne bahaivo Tine, položi na mizo denar in zakliče: "Oče Strug, napolnite vse, kar je praznega; tu je denar." Mladeniči se čudno spogledajo in eden reče nagajivo:

"Kdo bi bil mislil, Tine, da si tako petičen!"

"Kaj ne bi bil, saj je žagal celo pomlad v gozdu za žive in mrtve," pristavi drug mladenič in skrivaj namežikne tovarišem.

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVIN AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

6217 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

HLADNE PROSTORE

boste imeli, ako rabite električni "peglezen"

V poletnih vročih dneh je neznosna vročina, ako rabite "peglezen," ki ga greje ogelje, ali plin. Nasprotno pa ne čutite tiste vročine, ako rabite električni. "Peglezen." Pridite k nam in kupite si naš sedaj po posebni ceni nastavljen.

"peglezen." \$4.00 do \$7.50.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicago. Pišite po naš cenik.

"Molči mi o gozdu, drugače — " zagrozi se Tine in se ozre srdito po tovariših.

"Kaj, ali nisi vedno rad delal v gozdu?"

"Kaj meni mar za gozd in za onega zelenega gozdarkega pritepenca! — Jaz sem Podleskov, in ne potrebujem nikogar."

"Aha," pravi zopet prejšnji mladenič, "zaradi onega zelenca, gozdarja, ti smrdi gozd!"

"Molči, sem dejal, če ne ti stlačim glavo mej rame — " zadere se Tine jezno.

"Ne pojde kar tako, Tine! — Ali misliš, da ne vem, kje te prav za prav žuli čevlji?"

"Kaj boš vedel ti, šleva zašlevljena!"

"Vedel, vedel, kaj je tam gori pri —"

"Ven z besedo, če te je kaj moža!" zavpije Tine in se vzpne za mizo kviško.

"Toliko me je, da vem, da te nekaj mika gori pri — županovih. —"

"Kaj — mika — mene —?"

"No, — županova Milka —"

Sedaj je bilo Tinetu pa že preveč. — Kakor besen plane izza mize, pograbi vegasto stolicu in hoče mahitati z njo nagajivca preko glave. A v istem hipu se prikaže, kot bi vzrastel iz tal — Tone Sever, ki je že več časa poslušal za vrati pogovore mladeničev. Ko ugleda Tine Severja, postavi stol na tla, umolkne in odide, ne da bi koga pozdravil. — Vsem pričujočim se je zdelo to vedenje Tinetovo silno čudno, tako, da so tudi Severja nezaupno in sumljivo gledali, dokler jih ni sam prijazno po domače ogovoril:

"Bog vas živi, mladeniči! — Suša in moča sta kakor pes in mačka; a vendar je suša rada, ako jo moča malo poboža — tako-le —" to reki vzame najbližnjemu mladeniču kozarec in ga polovico izprazni.

"Tone, kako ti gre pri gozdarju?" vpraša nekdo mej mladeniči.

"Hm — hvala Bogu — doslej vedno po nogah," odvrne Sever resno in vsi so se zasmejali.

"Lepše imaš gotovo sedaj nego poprej, ko si pomagal Mraku nositi beraško malho," pripomni nekdo.

"Veste kaj, mladeniči! — Povem Vam odkritosrčno, da spoštujem Mraka in njegovo malho. On je — dasi sam revež — delil revežem kruh . . . Toda, lahko noč!" Kot bi trenil, je smuknil Tone iz vrta na cesto in odšel proti domu. Od daleč je še odmevala vesela pesem, ki jo je pel:

"Kjer vince se toči,
Kjer petje doni;
Po dnevi, po noči,
Lepo se živi.

Če vse bi pomrlo,
In jaz sam še živ,
Namakal bi grlo
In pil, pil, pil, pil . . ."

'Šur Majk!

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kakor tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglasa. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vohunka, obenem pa je zagrozila, da bo svet še slišal velikanske nečednosti in lopovščine gotovih policijskih funkcionarjev.

Poroka.

V Mariboru se je poročil carinski uradnik g. Mirko Kislik, z gđc. Stanko Kosovo, bančno uradnico iz Celja.

Prijet vlomilec.

Policija je prišla tuji lastnini nevarnega človeka v osebi pomožnega delavca Avgusta K., ki je bil že večkrat pred kaznovan. Osumljen je vloma v stanovanje stranke Črnušek v Mariboru na Trubarjevi ulici. — Nadalje je policija prišla na Meljski cesti nekega mladeniča, ki se je sumljivo obnašal. Ugotovilo se je, da ga zasleduje radi raznih zločinov ljubljanska policijska, za to je bil oddan sodišču.

Požig.

Pred mariborsko poroto se je zagovarjal Franc Manko rojen v Zbigovcih radi požiga. Obdolžen je bil, da je dne 9. maja t. l. zažgal Mariji Domanko gospodarsko poslopje, ki je z živino vred zgorelo. Obdolženec je bil radi tatvine in pretepa že 17-krat pred kaznovan in je v obče na slabem glasu. Prisodili so mu 8 let težke ječe.

Detomor.

Zadnja se je zagovarjala Ani Madaras. 22 let stara služkinja, radi detomora. Imenovana je 3. aprila 1924. porodila živo nezakonsko dete moškega spola. Z namenom ga usmrtiti, ga je vrgla v stranišče kjer je otrok vsled zadušenja umrl. Obdolženka je prvotnem zaslisanju trdila, da je to storila v popolni zmedenosti, danes vendar izjavi, da je bila pri popolni zavesti, ter odkrito priznava svoje dejanje. Porotniki so glavno vprašanje glede nameravnega detomora z 9 glasovi potrdili. Obsojena je bila na 3 leta težke ječe.

Avstrijec pred poroto.

Danes so se vršile tri porotne obravnave. Prvi je sedel na zatožni klopi 18-letni Ludovik Danter iz Beškega Sreda, ki je bil obdolžen, da je dne 19. febr. 1924. ukradel 15.250.000 N. A. kron in sicer na sledeči način: Obdolženec je služil v Fernitzu pri Dun. Novem mestu za hlapca. Dne 19. febr. 1924. pa je naročil neki Wagner pri obdolženčevem gospodarju voz, ki bi ga naj peljal v Dun. Novo mesto. Med potjo jih dojde nek avto, v katerem je sedel dober znanec Wagnerjev, ter je povabil slednjega, naj prisede. Wagner se je temu odzval, ter je poslal voznika (obdolženca) z vozom nazaj. Pozabil pa je v vozu listino z zgoraj omenjeno svoto, katero si je Danter prisvojil, pustil voz in konja, ter pobegnil na Dunaj. Tam si je nakupil nekaj obleke, ter nato odšel v Jugoslavijo. Na meji v Št. Ilju pa je bil aretiran, ter oddan mariborskemu sodišču. Pri njem so našli 11 milijonov N. A. kron. Obdolženec svoje dejanje odkrito in skesano prizna. Porotniki so glavno vprašanje, ali je obdolženec kriv tatvine nad K. 4000 ali pod K 4000 z 10 glasovi potrdili nad K4000 nakaar ga je sodni zbor obsodil na 4 mesece strogega zaporu in to z ozirom na njegovo mladost in priljubljenost za tatvino. Obdolženec je svojo kazen že s preskvalnim zaporom prestal.

Paragraf 104 s. k. z.

Martin B., sodni oficijal se je 14. januarja t. l. nekoliko preveč "pokrepčal." V višjih sferah, v vinskem razpoloženju je pa pozabil, da je državni uradnik, pozabil je na

vse kazenske paragrafe, ki jih mora vsled dolgaletne sodne prakse vendar kolikor toliko poznati, dasi ni študiral prava, pozabil je vse stike z realnim življenjem in vzbudil se je v njem idealist, postal je navdušen za pravico. V tem navdušenju je kritiziral neko sodbo svojega sodnega predstojnika dr. K. Dejal je: "Štirje so 'mavšeli' igrali, on pa gre in jih osem obsodi! To je krivica, gospoda moja, to je velika krivica . . ." Nadpoštar ga je prekinil in opozoril na to, da je taka kritika nedovoljena, toda hudi idealist si ni dal ničesar dopovedati, marveč obrnil se je direktno in korajžno proti v gostilni navzočemu sodnemu predstojniku, nadsvetniku dr. K-u, ponavlja besede: "To je krivica, gospoda slavja, ta sodba je krivična."

Danes se gospod oficijal prav nič ne spominja. Skesano stoji pred sodnim dvorom in pravi: "Gospod predsednik, prav nič se ne spominjam. Bil sem popolnoma vinjen."

Predsednik: "Koliko ste pa izpili?"

Obtoženec: "Ne vem. V začetku smo pili vsak svoj četrta vina, kar naenkrat pa pride liter na mizo, pozneje smo pa še buteljke pili. — Vinjen sem bil tako, da sem pozabil celo plačati, kar sem šele čez nekaj dni zvedel."

Predsednik: "Ali se večkrat tako napijete?"

Obtoženec: "Samo trikrat v življenju sem bil pijan."

Sodnik: "Pa saj ste bili vendar v dobrem razmerju s svojim predstojnikom?"

Obtoženec: "Da, da, v dobrem razmerju sva bila. Samo zadnjič me je nekaj prijel. — Poštar mi je namreč rekel: Tebe ima pa nadsvetnik jako rad, nakaar sem jaz odgovoril: 'Se vidi kako rad me ima, ko me je ravno tako kvalificiral kakor Xa. Poštar mu je to povedal, in gospod nadsvetnik me je stavil na odgovor. Sicer pa sva vedno dobro izhajala.'"

Dokazano postopanje je ugotovilo, da je bil obtoženec sicer toliko pijan, da je imel zmešane oči, in se mu je jezik zapletal, nikakor pa ne tako, da bi se ne zavedal, kaj govori.

Državni pravdnik Mastnak predlaga obsodbo.

Predsednik: "Ali ste slišali? Gospod državni pravdnik želi, da Vas obsodimo. Kaj pa pravite Vi k temu?"

Obtoženec: "Prosim, da se me oprost, če je mogoče. Nikdar nisem še take neumnosti naredil in je ne bom nikdar več."

Spričo celega dejanskega stanu sodišče ni moglo drugače, kakor, da je obtoženca spoznalo krivim pregreška po paragrafu 104. s. k. z. Obsojen je bil na 300 dinarjev denarne globe, v slučaju neiztrljivosti na 3 dni zaporu. Tudi ima plačati 50 dinarjev take.

— Praviš, da si katoličan, in da ti je vera sveta; če je to res, potem priporočaj in širi katoliško časopisje, ki se za sv. vero bori.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA.

1385 E. 55th Street,

CLEVELAND, O.

Se priporoča rojakom Slovanem za poset. Pri njemu se dobi vedno domača hrana, kakor tudi sobe za prenočišče.

J.KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ, IA, KLIJČAVNIC IN STEKLA.

Najbolje delo, najnižje cene. Prevzame barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenske papir.